

سری کتاب‌های سازمانی / کاربردی

جنگ نرم

(ابعاد، مؤلفه‌ها، رویکردها و راهکارهای مقابله نرم)

تأليف

دکتر حمیدرضا حاتمی

دانشیار گروه روانشناسی

سری کتاب‌های سازمانی - کاربردی، براساس سیاست تحول علمی و تعالی سازمانی دانشگاه جامع امام حسین (ع)
چاپ و منتشر می‌شود که پاسخگویی و مسئولیت محتوای علمی کتاب به عهده رده مربوطه می‌باشد.

دانشگاه جامع امام حسین (ع)

مؤسسه چاپ و انتشارات

سرشناسه	حاتمی، حمیدرضا، ۱۳۳۹-
عنوان و پدیدآور	جنگ نرم (ابعاد، مؤلفه‌ها، رویکردها و راهکارهای مقابله نرم)/ تألیف: حمیدرضا حاتمی
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه جامع امام حسین(ع) - مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	بیست، ۱۶۲ ص.
فروست	دانشگاه جامع امام حسین(ع)، مؤسسه چاپ و انتشارات، ۶۷۴، سری روان‌شناسی - ۸
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۴۵۲-۶۹۷-۸ :
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه
موضوع	جنگ نرم (Soft war*)
موضوع	جنگ نرم - ایران (Soft war -- Iran*)
موضوع	جنگ روانی (Psychological warfare)
شناسه افزوده	دانشگاه جامع امام حسین(ع) - مؤسسه چاپ و انتشارات
رده‌بندی کنگره	۹۷: ج۲ح۷/ UB
رده‌بندی دیویی	۵۳۴۳۴:
شماره کتابشناسی ملی	۵۴۳۵۹۴۸:

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و پاسبان برای دانشگاه جامع امام حسین(ع) محفوظ است.

- عنوان: جنگ نرم (ابعاد، مؤلفه‌ها، رویکردها و راهکارهای مقابله نرم)
- تألیف: دکتر حمیدرضا حاتمی
- صفحه‌آرایی: ناهید آقامیرزایی
- ناظرین فنی چاپ: سید محمدباقر موسوی - سعید محمودی
- نوبت چاپ: اول (آذر ماه ۱۳۹۷)
- شمارگان: ۲۰۰ نسخه
- قیمت: ۲۰۰,۰۰۰ ریال
- نشانی: تهران، بزرگراه شهید بابایی، بعد از پل لشکرک، دانشگاه جامع امام حسین(ع)، معاونت پژوهش و فناوری، مؤسسه چاپ و انتشارات، تلفن: ۷۴۱۸۸۲۶۰ همراه: ۰۹۱۲۴۸۷۰۰۱۷ دورنگار: ۷۴۱۸۸۲۷۴
- مرکز پخش: تهران، میدان فردوسی، فروشگاه و نمایشگاه مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه جامع امام حسین(ع)، تلفن: ۸۸۸۳۹۲۹۷

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
..... مقدمه	(سیزده)
..... گستره اول: مفهوم‌شناسی جنگ نرم	۱
..... تعاریف و مفاهیم	۴
..... تاریخچه جنگ نرم	۸
..... دکترین جنگ نرم	۱۲
..... ویژگی‌های جنگ نرم	۱۳
..... اهداف جنگ نرم	۱۵
..... فرآیند کاربرد تهدید نرم	۱۷
..... گستره دوم: ابعاد و مؤلفه‌های جنگ نرم	۱۹
..... شاخص‌های بُعد اعتقادی	۲۱
..... شاخص‌های بُعد فرهنگی	۲۳
..... شاخص‌های بُعد اجتماعی	۲۴
..... شاخص‌های بُعد سیاسی	۲۵
..... گستره سوم: نظریه‌های جنگ نرم	۲۹
..... نظریه هانتینگتون	۳۱
..... مرحله اول - ظهور اصلاح‌طلبان هواخواه لیبرالیسم	۳۴
..... مرحله دوم - کسب قدرت از طریق شیوه‌های قانونی	۳۵

- مرحله سوم - لیبرالیزه کردن فضای سیاسی و فرهنگی..... ۳۵
- مرحله چهارم - درهم شکستن مقاومت مخالفان اصلاحات..... ۳۶
- مرحله پنجم - برگزاری همه پرسی..... ۳۷
- نظریه جین شارب..... ۳۸
- نظریه اندلس..... ۴۰
- (۱) اختلافات شدید میان مسلمانان..... ۴۴
- (۲) دنیازدگی مسلمانان..... ۴۶
- (۳) رواج مفاسد اخلاقی..... ۴۷
- گستره چهارم: سطوح جنگ نرم..... ۴۹
- الف- سطح راهبردی..... ۵۱
- ب- سطح میانی جنگ نرم..... ۵۵
- تاکتیک‌های جنگ نرم..... ۵۶
- فنون رسانه‌ای..... ۵۷
- جاذبه‌های علمی- فرهنگی..... ۵۸
- ترویج جنبش‌های شبه دینی..... ۵۹
- سازمان‌های مردم نهاد..... ۵۹
- انحرافات اجتماعی..... ۶۰
- القای حاکمیت دوگانه..... ۶۰
- جریان‌ات منحرف..... ۶۱
- اعتبارزدایی بین‌المللی..... ۶۲
- گستره پنجم: ابزارهای جنگ نرم..... ۶۳
- رسانه‌ها..... ۶۵
- جراید و نشریات..... ۶۸
- شبکه‌های صدا و سیما..... ۷۰
- اینترنت..... ۷۱

۷۳	ماهواره‌ها
۷۴	متون و کتب
۷۵	فیلم و سینما
۷۷	مراکز و مجامع علمی
۸۰	ظرفیت‌های بین‌المللی
۸۱	گستره ششم: کارکردهای جنگ نرم
۸۴	کارکرد انتقادی
۸۵	فلسفه
۸۶	ترریج اسلام آمریکایی
۸۷	تخریب باوهای دینی
۸۸	شبهه‌پراکنی انتقادی
۸۸	کارکرد اجتماعی
۸۹	تردید در تأمین اجتماعی
۸۹	عدم مشارکت مردم
۹۰	عدم حمایت مردم
۹۰	تعارض مردم و دولت
۹۱	تفرقه در جامعه
۹۲	منازعات قومی، فرقه‌ای و صنفی
۹۲	کارکرد فرهنگی
۹۳	تأثیر فرهنگ در اقتصاد
۹۴	تأثیر فرهنگ در سیاست
۹۴	تأثیر فرهنگ در اجتماع
۹۵	تأثیر فرهنگ بر آزادی
۹۶	تأثیر فرهنگ بر نخبگان
۹۷	کارکرد اقتصادی
۹۷	عدم مشارکت عمومی

- انتخاب سیاستمداران ناکارآمد..... ۹۸
- توسعه ادبیات دشمن..... ۹۸
- توسعه انباشت سرمایه..... ۹۹
- کارکرد سیاسی..... ۹۹
- ترویج بی‌اعتمادی..... ۱۰۰
- تضعیف مشارکت سیاسی..... ۱۰۰
- ترویج انحصارطلبی..... ۱۰۱
- القای بی‌توجهی به منافع مردم..... ۱۰۱
- بخش‌ان مشارکت عمومی..... ۱۰۲
- تضعیف ارکان نظام..... ۱۰۳
- کمک به این..... ۱۰۴
- گستره هفتم: ظرفیت‌های انقلاب اسلامی برای مقابله با جنگ نرم..... ۱۰۷
- مفهوم‌شناسی ظرفیت یا تابلیت..... ۱۰۹
- چرایی کاربرد قدرت نرم در تمدن‌سازي..... ۱۱۳
- منابع اصلی ظرفیت یا قدرت نرم..... ۱۱۷
- منبع فرهنگی..... ۱۱۷
- منبع دیپلماسی عمومی (سیاسی)..... ۱۱۹
- منبع سیاست خارجی..... ۱۲۰
- مؤلفه‌ها و عناصر قدرت یا ظرفیت‌های نرم..... ۱۲۱
- مؤلفه و عنصر روان‌شناختی..... ۱۲۱
- مؤلفه و عنصر اجتماعی..... ۱۲۲
- مؤلفه و عنصر سیاسی..... ۱۲۳
- مؤلفه و عنصر فرهنگی..... ۱۲۳
- مؤلفه و عنصر علمی..... ۱۲۴
- ظرفیت‌های جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با جنگ نرم..... ۱۲۷
- عنصر فرهنگی..... ۱۲۸

۱۲۹.....عنصر سیاسی

۱۳۱.....عنصر اجتماعی

۱۳۱.....عنصر روان‌شناختی

۱۳۲.....عنصر علمی

۱۳۳.....عناصر قدرت نرم در دفاع مقدس

۱۴۵.....بحث و نتیجه‌گیری

۱۵۱.....منابع و مأخذ

مقدمه

انقلاب اسلامی به عنوان یک اندیشه و مدل سیاسی نوین در طول حیات خود همواره در معرض خطرات و تهدیدات مختلفی از ناحیه عوامل خارجی و داخلی بوده است. تجزیه طلبی، اقدامات مسلحانه گروه‌ها، براندازی از طریق اغتشاش و آشوب‌سازی در جامعه، کودتا، حمله نظامی، ترور شخصیت‌های اصلی نظام مانند حزب جمهوری اسلامی و دفتر رئیس‌جمهوری، ایجاد شکاف و اختلافات قومی و مذهبی، تحریم اقتصادی، انزوای سیاسی، حورهایی از تهدیدهایی است که نظام جمهوری اسلامی با آنها روبرو بوده است از آنجا که عناصر اصلی این نوع تهدیدها یعنی عامل، ابزار، شیوه، هدف، موضوع و مظاهر آن، عینی و قابل لمس بوده، درک این نوع تهدیدات و متعاقباً مقابله با آن را آسان می‌کرد. اما اکنون جمهوری اسلامی با تهدیدات پیچیده‌ای روبروست که جنس و ماهیت آن بسیار متفاوت از گذشته است. جنس تهدیدهای جدید، ابزار، شیوه‌ها و سازوکارهای آن، هدف و موضوع تهدید و بکارگاه‌های آن ماهیت نرم و غیرفیزیکی پیدا کرده است. تقابلی که رهبری معظم انقلاب از زمان آغاز دهه هفتاد با ادبیات و تعبیر مختلف نظیر: تهاجم فرهنگی، ناتوی فرهنگی و شبیخون فرهنگی و اخیراً جنگ نرم خطر آن را گوشزد کرده، مسئولین نظام را به چاره اندیشی در برابر آن فراخواندند.

برخی از صاحب‌نظران غربی مانند: کلین (۲۰۰۷)، ساندرس (۲۰۰۷) و جوزف نای (۲۰۰۳) در تحلیلی جامع پیرامون قدرت نرم آمریکا، دولتمردان آن کشور را به سبب بی‌اعتنایی به قدرت نرم آن کشور و عدم بهره‌گیری از آن، مورد انتقاد قرار داده و اذعان داشته است که:

◀ با بهره‌گیری از جذابیت‌های فرهنگ و ارزش‌های آمریکایی،

◀ به خدمت گرفتن دیپلماسی عمومی،

◀ استفاده از تبلیغات و روش‌های نفوذ،

بهتر از قدرت نظامی می‌توان نگرش‌ها، ترجیحات و رفتار کشورهای خاورمیانه، به‌ویژه ایران را تحت تأثیر قرار داد و مبادرت به ایجاد تغییرات مطلوب در آن نمود. به‌زعم آنان، حمله نظامی به عراق در سال ۲۰۰۳، و بی‌اعتنایی به قدرت نرم برای تغییر حکومت در آن کشور، محبوبیت آمریکا، و ارزش‌های آمریکایی را در نزد ملت‌های خاورمیانه و مسلمان تقلیل داده است. به همین سبب، او به حکام آمریکایی توصیه کرده است تا «گزینه بهره‌گیری از قدرت نرم» را جایگزین، گزینه بهره‌گیری از قدرت سخت بنمایند، و یا حداقل آنان به‌عنوان تسهیل‌گر و تسریع‌بخش قدرت سخت بهره‌گیرند. شواهد فراوانی نشان می‌دهد دنیای غرب، به‌ویژه آمریکا؛ در تقابل با جمهوری اسلامی ایران، گزینه «جنگ نرم» (Soft war) را بر گزینه «جنگ سخت» (Hard war) ترجیح می‌دهند. همچنان که در بسیاری از اسناد تولید شده در مراکز فکری آمریکایی بر بهره‌گیری از راهبردهای «دکترین مهار» «نبرد رسانه‌ای» و «سازماندهی نافرمانی مدنی» بیش از سایر راهبردها و تاکتیک‌ها تأکید ویژه جمهوری اسلامی ایران تأکید شده است. آنها براین باورند؛ ساز و کار اصلی از میان راندن تهدید جمهوری اسلامی برای غرب و راه‌حل اساسی تغییر نظام سیاسی حاکم بر ایران، ایجاد تغییرات تدریجی در باروها، سبک زندگی و کنش‌های فردی و اجتماعی شهروندان ایرانی است.

افزون بر این، شواهد پژوهشی متعدد دیگری را می‌توان به دست داد که آشکار می‌سازد غرب، به‌ویژه آمریکا، در تقابل با جمهوری اسلامی از راهبرد جنگ نرم، به‌ویژه جنگ فرهنگی نیز بهره می‌گیرد. چه، بازیگران و طراحان جنگ نرم، با آگاهی از اثرات ژرف و روز افزون تغییرات فرهنگی بر نهادهای سیاسی، اجتماعی و امنیتی، می‌دانند که در صورت موفقیت در ایجاد تغییرات فرهنگی و اجتماعی در جامعه ایران، نگرش‌ها و

مواضع سیاسی شهروندان جامعه را دستخوش تغییر قرار خواهند داد و در نتیجه آن، شرایط برای ناکارآمدسازی نظام و رویارویی و نافرمانی مدنی فراهم گردیده و نظام سیاسی دچار چالش می‌گردد.

صاحب‌نظران و سیاستمداران غربی به‌ویژه آمریکایی معتقد به رویکرد جنگ نرم با جمهوری اسلامی بر این باورند که هرگونه اقدام خشونت‌آمیز علیه ایران (به ویژه اقدام نظامی)، نفرت ایرانیان را از دولت آمریکا ریشه‌دارتر خواهد کرد و امکان روی کار آمدن یک دولت موافق آمریکا را در این کشور با مشکلات زیادی روبه‌رو خواهد کرد. افزون بر این، کاربرد نیروی نظامی علیه ایران، بی‌ثباتی و ناامنی را در خاورمیانه افزایش خواهد داد. این گروه معتقدند جامعه ایرانی از استعداد بالایی برای حرکت‌های مردمی و غیردولتی برای تغییر نظام سیاسی به روش‌های غیرخشونت‌آمیز برخوردار است. در صورتی که عملیات جنگی، نه در رندازی جمهوری اسلامی به موفقیت برسد، پیامدهای ناشی از روش‌های رویکرد تقابل‌گرا (جنگ سخت) را با خود همراه نخواهد داشت.

مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله علی خامنه‌ای از ابتدای دهه هفتاد، در ضرورت و اهمیت تهاجم فرهنگی و جنگ نرم دشمن علیه جمهوری اسلامی تبیین‌های فراوانی داشته‌اند. معظم له در اهمیت جنگ نرم ایران را "بیشتر از جنگ نظامی" معرفی می‌کنند. (دفتر نشر آثار مقام معظم رهبری، ۱۳۸۱) همین معظّم له معتقدند:

«اینکه ما مکرر گفته‌ایم و می‌گوییم که توطئه فرهنگی در جریان است و من آن را به عیان در مقابل خودم مشاهده می‌کنم، متکی بر استدلال است. شعار نمی‌دهم، من این را مشاهده می‌کنم. امروز دشمن با شیوه بسیار زیرکانه‌ای در داخل، در حال یک جنگ و مبارزه تمام‌عیار فرهنگی علیه ماست.» (بیانات در دیدار با مسئولین و کارگزاران نظام؛ ۲۳ مهر ۱۳۸۰).

«وقتی انسان، تجهیز، صف‌آرایی، دهان‌های با حقد و غضب گشوده شده و دندان‌های با غیظ فشرده شده علیه انقلاب، امام خمینی و آرمان‌های نظام

اسلامی را می‌بیند وجود این جنگ نرم را باور می‌کند هرچند ممکن است عده‌ای اینها را نبینند.» (دیدار با جمعی از شعرا؛ ۱۴ مهر ۱۳۸۸).

پیداست که جمهوری اسلامی ایران، برای مقابله با جنگ نرم دشمن باید از راهبردهای مناسب بهره‌گیرد. به عبارت روشن‌تر، مقابله با جنگ نرم دشمن به‌ویژه آمریکا، مستلزم درک عمیق ماهیت، اهداف، ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های جنگ نرم است. آشکار است که چنین شناختی جز با بهره‌گیری از روش‌شناسی دقیق علمی حاصل نخواهد شد.

گفتمان سیاسی و امنیتی پس از دوران جنگ سرد، موجب تحول و تغییر در مفهوم قدرت، تهدید و امنیت گردیده است. در گفتمان‌های قبلی، امنیت با نبود عاملی دیگر که از آن به تهدید یاد می‌شود، تعریف شده است. شاخص بارز آن، تأکید بر بعد نظامی و تهدید خارجی بود. بر این اساس، برای مقابله با تهدید، بر مؤلفه قدرت نظامی تأکید می‌شد و راهبرد آن، افزایش قدرت نظامی برای مقابله و یا ایجاد بازدارندگی در برابر نیروی نظامی دشمن بود. در گفتمان دین‌گرای امنیتی ملی و پس از جنگ سرد، امنیت، تهدید و قدرت چندوجهی و دارای ابعاد مختلف است. به عبارت دیگر امنیت، تهدید و قدرت پدیده‌ای متأثر از پدیده‌های مختلف مادی و غیرمادی، و دارای وجوه نرم‌افزاری و سخت‌افزاری است. بنابراین تهدید، در این رویکرد شامل تهدیدات اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، نظامی و... می‌باشد. همچنین قدرت دارای ابعاد مختلف اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، نظامی و... است. در این رویکرد امنیت عمدتاً بر پایه ملاک‌های نرم‌افزارانه در محیط ملی و جهانی می‌باشد. به عبارت دیگر در رویکردهای جدید، قدرت نرم به‌عنوان مهم‌ترین مؤلفه قدرت ملی اهمیت یافته و همچنین بعد نرم‌افزارانه تهدیدات امنیت ملی مورد توجه جدی صاحب‌نظران و سیاستمداران قرار دارد.

امروزه، از اهمیت رهیافت تقابل‌گرایی و سخت‌افزارانه با محوریت اقدامات نظامی در نظام بین‌الملل کاسته شده است و رویکرد نرم‌افزارانه و بهره‌گیری از قدرت نرم مورد

توجه قرار گرفته است. این رهیافت از سوی مراکز مطالعاتی، کانون‌های تفکر و مؤسسات وابسته به بنیادهای غرب اشاعه یافته، و توسط مؤسساتی همچون کمیته خطر کنونی^۱، بنیاد اعانه ملی برای دموکراسی^۲، موسسه هوور^۳ و بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها^۴ ترویج شده است، ویژگی مشترک در دهه‌های اخیر در ساختار نظام قدرت مشاهده می‌شود که می‌توان آنها را بدین ترتیب صورتبندی کرد:

(۱) لزوم تجدیدنظر در مبانی نظری مطالعات علوم سیاسی، روابط بین‌الملل و مطالعات امنیت پژوهی؛

(۲) توجه جدی در دوران پس از جنگ سرد به فرهنگ به‌عنوان؛ تکیه‌گاه اصلی تحولات سیاسی و بین‌المللی؛

(۳) فرهنگی‌اندیشی در نظام بین‌الملل و ظهور بازیگران جدید با هویت فرهنگی؛

(۴) ضرورت مدیریت متفاوت نظام بین‌الملل با توجه به تغییر رویکردها، ساختارهای پیشین و ظهور بازیگران جدید؛

(۵) نقش اساسی نرم‌افزارگرایی به‌عنوان؛ شاخصه اندیشه‌های نوین در تحولات اجتماعی؛

(۶) نقش تعیین‌کننده قدرت نرم به معنای؛ تولید - داد - با هدف همراه‌سازی دیگران، در نگرش‌های جدید؛

(۷) شبکه‌ای شدن ارتباطات و جهانی شدن اطلاعات؛

(۸) تغییرات در سبک زندگی و هویت‌یابی‌های جدید.

ویژگی‌های برشماری شده با آنچه تحت عنوان مفهوم جدید "جنگ نرم" توضیح داده خواهد شد، مطابقت بیشتری دارد. امری که رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیه

1- Committee on the Present Danger (CPD)

2- National Endowment for Democracy (NED)

3- The Hoover Institute

4- Foundation for Defense of Democracies

الله العظمی خامنه‌ای از آغاز دهه هفتاد با ادبیات و تعبیر مختلف نظیر تهاجم فرهنگی، شیخون فرهنگی و ناتوی فرهنگی و اخیراً جنگ نرم خطر آن را گوشزد کرده و مسئولین نظام را به چاره‌اندیشی در برابر آن فراخواندند. شواهد زیادی وجود دارد که آشکار می‌سازد، از آغاز چهارمین دهه پیروزی انقلاب اسلامی، دنیای غرب بر دامنه و شدت جنگ نرم خود در هر یک از سه قلمرو اقتصادی، سیاسی و فرهنگی علیه جمهوری اسلامی ایران افزوده است.

از همین رو ضروری است با تدبیری از پیش اندیشیده شده، روشمند و علمی، دامنه و سطح جنگ نرم، مبانی و ابعاد آن باز شناخته شود.

بسیاری از مسئولان و کارشناسان کشور بر این باورند که انقلاب اسلامی ایران در دهه چهارم حیات خود را آماج حجم گسترده‌ای از تهدیدات نرم از سوی غرب، به‌ویژه ایالات متحده آمریکا، خواهد بود. چه، دنیای غرب در سه دهه چالش و تنش خویش با جمهوری اسلامی دریافته است که نظام اسلامی ایران را تنها با بهره‌گیری از راهبردهای جنگ سخت نمی‌توان تسلیم نمود و «جنگ نرم، که ماهیتی تدریجی، نامحسوس، پیچیده و چند جهی دارند، می‌توان آن را تضعیف نمود و مجبور به تغییر رفتار و تغییر ماهیت ساخت.

شواهد پژوهشی، یافته‌های مطالعاتی و قرائن و ظواهر زیادی وجود دارد که آشکار نشان می‌دهد غرب برای تحقق راهبرد جنگ نرم خویش علیه ایران، سالیانه مبالغ هنگفتی را به صورت مستقیم و غیر مستقیم هزینه می‌نماید. ختم‌ناقص بودجه ۷۵ میلیون دلاری به «پروژه ترویج دموکراسی در ایران»، و بودجه‌های ده میلیون دلاری به پروژه‌هایی نظیر «گسترش رسانه‌های فارسی»، «حمایت از اپوزیسیون»، «راه‌اندازی نافرمانی‌های مدنی»، و «بسط و گسترش واگرایی در میان اقوام و اقلیت‌ها»، تحریم اقتصادی، بالا بردن هزینه‌های اداره امور کشور و بالا بردن هزینه‌های زندگی مردم، نمونه‌هایی از اهتمام و تلاش سازمان یافته و از پیش اندیشیده شده غرب برای به زانو

درآوردن ایران است، پیداست که دستیابی به این اهداف تنها با به سامان رساندن یک پژوهش و مطالعه علمی ممکن خواهد گشت. به همین سبب انجام این پژوهش، ضروری و اجتناب‌ناپذیر است. بنابراین؛ این پژوهش به دلایل زیر اهمیت و ضرورت دارد.

۱. تلاش سازمان یافته غرب برای تضعیف فرهنگ و ارزش‌های پایه‌ای در ایران و

جایگزینی فرهنگ و ارزش‌های غربی از طریق فشارهای اقتصادی

۲. ضرورت حراست و مراقبت دائمی از کشور از طریق مقابله با جنگ نرم دشمن

در بعد علمی

۳. ضرورت حفظ آمادگی همه جانبه برای دفاع از اسلام و انقلاب اسلامی در بعد

علمی

۴. تأکید دشمن بر به کارگیری راهبرد جنگ نرم در بعد علمی برای پیشبرد اهداف

و تحمیل اراد

۵. ضرورت بهره‌گیری از روش علمی برای مقابله با جنگ نرم در بعد علمی